

Veelzijdigheid in één huis

Citation for published version (APA):

Oomen, P. M. F. (2009). Veelzijdigheid in één huis. *Radboud magazine : kwartaalblad voor alumni en relaties Radboud Universiteit Nijmegen*, 19, 34-34.

Document status and date:

Gepubliceerd: 01/03/2009

Document Version:

Uitgevers PDF, ook bekend als Version of Record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.tue.nl/taverne

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

openaccess@tue.nl

providing details and we will investigate your claim.

Palmyre Oomen
 ‘Veelzijdigheid
 in één huis’

“Theologie betekent voor mij een kritische reflectie op geloof en kerk. Ik doe onderzoek naar de vraag van Gods werkzaamheid en dan vooral in relatie tot moderne natuurwetenschappelijke inzichten. Dat betekent onder meer het verkennen en doordenken van begrippen als oorzakelijkheid, vrijheid, natuurwetmatigheid. Meer specifiek gaat het om de vraag hoe God als ‘oorzaak’ van de zich ontwikkelende wereld gezien kan worden, terwijl Hij nergens in het oog springt en de wetenschappen met een ‘methodisch atheïsme’ uitkomen.

In mijn onderzoek ervaar ik volop vrijheid en ruimte. Ik weet dat dat anders is voor collega’s bij ethiek of kerkleer, daar zitten de heikle punten. Ik zeg wel eens: over God mag je meer zeggen dan over kerk en ambt!

Voor mij is de katholieke kerk primair een schatkamer van ideeën, theologische en filosofische inzichten, tradities en discussies, en een veelheid van plaatselijke geloofs-gemeenschappen. Het interessante en kenmerkende van de katholieke kerk is dat die veelzijdigheid in één huis bij elkaar blijft. Dat biedt me ook persoonlijke ruimte. Je zoekt je eigen stek daarbinnen. Sommige invullingen vind ik niks, maar dat kan ook.

Het is haast niet te formuleren wat het is dat alles bij elkaar houdt. Er is altijd een spanning tussen levend veranderend geloof en het instituut kerk, tussen individuele inzichten en de poging het geloof bij zijn kern te houden. Naast het uniformerende geluid van de kerkleiding moet er ook principieel ruimte zijn voor tegengehouden, het eigen geweten en de pluriformiteit. De kerkleiding geeft uiting aan morele inzichten die ik op verschillende punten als te behoudend ervaar en niet deel. Dat heeft ook een functie: stem en tegensstem, gaspedaal en rem. Maar soms veroorzaakt het primair schrik, schaamte. De opheffing van de excommunicatie van Holocaust-ontkenner Williamson bijvoorbeeld. Zo’n optreden van de paus, en zeker ook kort daarna de poging van het Vaticaan en Berlusconi om – in de kwestie met de comapatente – in te gaan tegen de Italiaanse grondwet en tegen de hoogste Italiaanse rechterlijke macht ... het is werkelijk niet te geloven! Dat vraagt veel weerwerk van ons gelovigen en theologen! Ik kan me goed voorstellen dat je van sommige gehuiden zegt: daar wens ik niet mee in één ruimte te verkeren, ik stap eruit. Toch heb ik dat de afgelopen weken niet overwogen. Het zou voor mij het ver-

Palmyre Oomen (theoloog, filosoof, bioloog) is bijzonder hoogleraar Wijsbegeerte (TU Eindhoven) vanwege de Radboudstichting en senioronderzoeker bij het Heyendaal Programme on Theology and Science (Radboud Universiteit)

keende idee bevestigen dat de Romeinse hiërarchie de kerk is. In plaats van eruit gaan, wil ik van binnenuit kritiek kunnen uitoefenen, alternatieven aandragen, de theologie mee ontwikkelen in heilzamer richtingen. Maar evengoed schaam je je ook dood. Ik zeg niet dat ik nooit uit de club zou kunnen stappen. Wanneer de grens bereikt zou worden en ik me zou laten uitschrijven? Als de sacraal-clerical georiënteerde kerk weer het enig getolereerde en geïmplementeerde model wordt, als de kerk geen serieuze vorm van diversiteit meer zou toelaten, dan ben ik weg. Maar je kunt daar geen precieze meetlat voor geven. Op een gegeven moment is er een emotionele omslag: dan praat je over ‘ze’ in plaats van ‘we’ en dan

bén je eigenlijk al uitgestapt. Bij kerk denk ik volstrekt niet in de eerste plaats aan paus en hiërarchie. Kerk is voor mij een plek waar je ‘klein’ mag zijn, een ritualisering van het verlangen naar het onbenoembare. Ik maak theologische congressen mee waar we ons vier dagen intellectueel uit de maad werken en ‘s avonds samen een avondgebed hebben. Dat vind ik mooi. Het je geschenken weten, dat we onszelf zijn, maar niet uit onszelf zijn. Dat is wat de kerk voor mij uiteindelijk is: de ruimte om dat te horen, te oefenen, te genieten.” /Bea Ros